

CUPRINS

INTRODUCERE	13
SUMAR	15
LISTA DE ABREVIERI	17

CAPITOLUL I

DESPRE CREAȚIA INTELLECTUALĂ, OPERĂ, AUTOR ȘI DREPTURILE DE AUTOR.....

19

SECȚIUNEA 1.1.

DESPRE CREAȚIA INTELLECTUALĂ.....

19

1.1.1. Precizări prelabile

19

1.1.2. Repere istorice privind reglementările protecției juridice

a creației intelectuale

20

1.1.2.1. Protecția creației intelectuale în Antichitate

20

1.1.2.2. Protecția creației intelectuale în Evul Mediu.....

21

1.1.2.3. Protecția creației intelectuale în epoca modernă

22

1.1.2.3.1. Apariția sistemului privilegiilor.....

23

1.1.2.3.2. Primele reglementări ale drepturilor de autor

la nivel internațional

24

1.1.2.3.3. Primele reglementări ale dreptului de autor

la nivel național

25

1.1.3. Categoriile de creații intelectuale protejate juridic în România

29

1.1.4. Internetul și creațiile intelectuale.....

32

SECȚIUNEA 1.2.

PRIVIRE DE ANSAMBLU ASUPRA REGIMULUI JURIDIC

AL OPEREI ÎN ROMÂNIA

39

1.2.1. Noțiunea de operă.....

39

1.2.1.1. Opera – obiect al dreptului de autor

39

1.2.1.2. Condițiile de fond pentru protecția juridică a operei

42

1.2.2. Categoriile de opere protejate prin drept de autor.....

45

1.2.3. Creații intelectuale care nu sunt protejate juridic prin drept de autor

49

SECȚIUNEA 1.3.

PRIVIRE DE ANSAMBLU ASUPRA DREPTURILOR REZULTATE

DIN REALIZAREA OPEREI.....

52

1.3.1. Precizări prelabile

52

1.3.1.1. Teorii cu privire la natura juridică a dreptului de autor.....

53

1.3.1.2. Natura juridică, conținutul și definiția dreptului de autor.....

54

1.3.2. Drepturile morale de autor

55

1.3.2.1. Preliminarii

55

1.3.2.2. Dreptul de divulgare a operei	56
1.3.2.3. Dreptul la paternitatea operei	59
1.3.2.4. Dreptul la nume	60
1.3.2.5. Dreptul la respectul integrității operei	61
1.3.2.6. Dreptul la retractare	63
1.3.3. Drepturile patrimoniale de autor	63
1.3.3.1. Preliminarii	63
1.3.3.2. Dreptul de a utiliza opera.....	65
1.3.3.3. Dreptul de suită.....	75

CAPITOLUL II

CREAȚII INTELLECTUALE GENERATOARE

DE DREPTURI CONEXE	77
---------------------------------	-----------

SECȚIUNEA 2.1.

<i>PRECIZĂRI PREALABILE</i>	<i>77</i>
-----------------------------------	-----------

SECȚIUNEA 2.2.

INTERPRETĂRILE ȘI EXECUȚIILE ARTIȘTILOR INTERPREȚI

<i>ȘI EXECUTANȚI.....</i>	<i>77</i>
---------------------------	-----------

2.2.1. Condiții necesare pentru ca interpretările și execuțiile artiștilor interpreți și executanți să beneficieze de protecție juridică	77
2.2.1.1. Necondiționarea protecției juridice a interpretării sau execuției de pre existența protecției juridice a operei interpretate sau executate.....	78
2.2.2. Artiștii interpreți și executanți	79
2.2.2.1. Înțelesul expresiei „artiști interpreți și executanți”	79
2.2.2.2. Artiștii interpreți și executanți – titulari ai drepturilor conexe	81
2.2.2.3. Figuranții	82

SECȚIUNEA 2.3.

ÎNREGISTRĂRILE SONORE ALE PRODUCĂTORILOR

<i>DE ÎNREGISTRĂRI SONORE</i>	<i>84</i>
-------------------------------------	-----------

2.3.1. Despre înregistrările sonore de la începuturi și până în prezent.....	84
2.3.2. Înțelesul expresiei „înregistrare sonoră”	86
2.3.3. Condiții necesare pentru ca înregistrarea sonoră să beneficieze de protecție	87
2.3.3.1. Necondiționarea protecției înregistrării sonore de pre existența protecției operei înregistrate	88
2.3.4. Protecția fonogramelor împotriva producerii și comercializării neautorizate.....	89
2.3.4.1. Aspecte comune privind protecția fonogramelor	89
2.3.4.2. Situația marcajelor holografice.....	90
2.3.5. Producătorii de înregistrări sonore	92
2.3.5.1. Producătorii de înregistrări sonore – titulari ai drepturilor conexe....	92
2.3.5.2. Înscirerea înregistrărilor sonore în Registrul Național al Fonogramelor	93

SECȚIUNEA 2.4.**ÎNREGISTRĂRILE AUDIOVIZUALE ALE PRODUCĂTORILOR**

DE ÎNREGISTRĂRI AUDIOVIZUALE	94
2.4.1. Despre înregistrările audiovizuale de la începuturi și până în prezent	94
2.4.2. Înțelesul expresiei „înregistrare audiovizuală”	95
2.4.3. Condiții necesare pentru ca înregistrarea audiovizuală să beneficieze de protecție	96
2.4.3.1. Neconșionarea protecției juridice a înregistrării audiovizuale de preexistența protecției operei reproduse	97
2.4.4. Producătorii de înregistrări audiovizuale.....	97
2.4.4.1. Producătorii de înregistrări audiovizuale – titulari ai drepturilor conexe	97
2.4.4.2. Înscirerea înregistrărilor audiovizuale în Registrul Național al Videogramelor	98

SECȚIUNEA 2.5.**PROGRAMELE DE RADIODIFUZIUNE ȘI TELEVIZIUNE ALE**

ORGANISMELOR DE RADIO ȘI TELEVIZIUNE	99
2.5.1. Despre programele de radiodifuziune și televiziune de la începuturi și până în prezent	99
2.5.2. Înțelesul expresiei „program de radiodifuziune și televiziune”	101
2.5.3. Condiții necesare pentru ca programele de radiodifuziune și televiziune să beneficieze de protecție.....	103
2.5.4. Organismele de radiodifuziune și televiziune – titulare ale drepturilor conexe.....	104

SECȚIUNEA 2.6.**PUBLICAȚIILE DE PRESĂ ALE EDITORILOR DE PRESĂ**

105

2.6.1. Despre publicațiile de presă de la începuturi și până în prezent.....	105
2.6.2. Înțelesul expresiei „publicație de presă”	106
2.6.3. Condițiile necesare pentru ca publicațiile de presă să beneficieze de protecție	108
2.6.4. Editorii de presă – titulari ai drepturilor conexe.....	111

CAPITOLUL III.

REGIMUL JURIDIC AL DREPTURILOR CONEXE

DREPTULUI DE AUTOR	113
---------------------------------	-----

SECȚIUNEA 3.1.

NOȚIUNI GENERALE DESPRE DREPTURILE CONEXE.....

113

3.1.1. Precizări prealabile	113
3.1.2. Relația dintre drepturile conexe și dreptul de autor.....	114
3.1.3. Natura juridică a drepturilor conexe.....	117

*SECȚIUNEA 3.2.**DREPTURILE CONEXE ALE ARTIȘTILOR INTERPREȚI*

<i>ȘI EXECUTANȚI</i>	118
3.2.1. Apariția și evoluția drepturilor artiștilor interpreți și executanți	118
3.2.2. Regimul juridic și analiza drepturilor morale ale artiștilor interpreți și executanți	118
3.2.2.1. Preliminarii	118
3.2.2.2. Dreptul de a pretinde recunoașterea paternității asupra propriei interpretări sau execuții	119
3.2.2.3. Dreptul la nume	120
3.2.2.4. Dreptul de a pretinde respectarea integrității și calității prestației	120
3.2.3. Regimul juridic și analiza drepturilor patrimoniale ale artiștilor interpreți și executanți	123
3.2.3.1. Preliminarii	123
3.2.3.2. Dreptul de a autoriza fixarea interpretării sau a execuției	123
3.2.3.3. Dreptul de a autoriza reproducerea interpretării sau a execuției fixate.....	123
3.2.3.4. Dreptul de a autoriza distribuirea interpretării sau a execuției fixate.....	124
3.2.3.6. Dreptul de a autoriza împrumutul interpretării sau al execuției fixate	126
3.2.3.7. Dreptul de a autoriza importul pe piața internă a interpretării sau a execuției fixate.....	127
3.2.3.8. Dreptul de a autoriza radiodifuzarea și comunicarea publică a interpretării sau a execuției fixate	127
3.2.3.9. Dreptul de a autoriza punerea la dispoziția publicului a interpretării sau a execuției fixate	128
3.2.3.10. Dreptul de a autoriza retransmiterea prin cablu a interpretării sau a execuției fixate	131
3.2.3.11. Dreptul de a autoriza retransmisia interpretării sau a execuției fixate.....	133
3.2.3.12. Durata drepturilor patrimoniale ale artiștilor interpreți și executanți	135

*SECȚIUNEA 3.3.**DREPTURILE CONEXE ALE PRODUCĂTORILOR*

<i>DE ÎNREGISTRĂRI SONORE</i>	136
3.3.1. Apariția și evoluția drepturilor producătorilor de înregistrări sonore.....	136
3.3.2. Analiza drepturilor morale ale producătorilor de înregistrări sonore	137
3.3.3. Analiza drepturilor patrimoniale ale producătorilor de înregistrări sonore ..	138
3.3.3.1. Preliminarii	138
3.3.3.2. Prezentare comparativă a drepturilor patrimoniale recunoscute producătorilor de înregistrări sonore, anterior și ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 285/2004	139

3.3.3.3. Regimul juridic al drepturilor patrimoniale ale producătorilor de înregistrări sonore	140
3.3.3.3.1. Dreptul de a autoriza reproducerea înregistrărilor sonore	140
3.3.3.3.2. Dreptul de a autoriza distribuirea înregistrărilor sonore	142
3.3.3.3.3. Dreptul de a autoriza închirierea înregistrărilor sonore	144
3.3.3.3.4. Dreptul de a autoriza împrumutul înregistrărilor sonore	144
3.3.3.3.5. Dreptul de a autoriza importul copiilor înregistrărilor sonore.....	145
3.3.3.3.6. Dreptul de a autoriza radiodifuzarea și comunicarea publică a înregistrărilor sonore	145
3.3.3.3.7. Dreptul de a autoriza punerea la dispoziția publicului a înregistrărilor sonore	148
3.3.3.3.8. Dreptul de a autoriza retransmiterea prin cablu a înregistrărilor sonore.....	151
3.3.3.3.9. Dreptul de a autoriza retransmisia înregistrărilor sonore	151
3.3.3.3.10. Dreptul de a împiedica importul de copii ale înregistrărilor sonore	152
3.3.3.4. Particularități ale drepturilor conexe patrimoniale în cazul unei opere muzicale fixate	153
3.3.3.5. Dreptul de utilizare a prestațiilor fixate în cazul participării artiștilor interpreți sau executanți la realizarea unor înregistrări sonore	154
3.3.3.6. Durata drepturilor patrimoniale ale producătorilor de înregistrări sonore	154

SECȚIUNEA 3.4.

DREPTURILE CONEXE ALE PRODUCĂTORILOR

<i>DE ÎNREGISTRĂRI AUDIOVIZUALE</i>	155
3.4.1. Apariția și evoluția drepturilor producătorilor de înregistrări audiovizuale.....	155
3.4.2. Analiza drepturilor morale ale producătorilor de înregistrări audiovizuale.....	157
3.4.3. Analiza drepturilor patrimoniale ale producătorilor de înregistrări audiovizuale.....	158
3.4.3.1. Preliminarii	158
3.4.3.2. Regimul juridic al drepturilor patrimoniale ale producătorilor de înregistrări audiovizuale	159
3.4.3.2.1. Dreptul de a autoriza reproducerea înregistrărilor audiovizuale.....	159
3.4.3.2.2. Dreptul de a autoriza distribuirea înregistrărilor audiovizuale.....	159

3.4.3.2.3. Dreptul de a autoriza închirierea înregistrărilor audiovizuale.....	159
3.4.3.2.4. Dreptul de a autoriza împrumutul înregistrărilor audiovizuale.....	159
3.4.3.2.5. Dreptul de a autoriza importul pe piața internă a copiilor legal realizate ale înregistrărilor audiovizuale.....	160
3.4.3.2.6. Dreptul de a autoriza radiodifuzarea și comunicarea publică a înregistrărilor audiovizuale	160
3.4.3.2.7. Dreptul de a autoriza punerea la dispoziția publicului a înregistrărilor audiovizuale	161
3.4.3.2.8. Dreptul de a autoriza retransmiterea prin cablu a înregistrărilor audiovizuale	162
3.4.3.2.9. Dreptul de a autoriza retransmisia înregistrărilor audiovizuale.....	164
3.4.3.3. Durata drepturilor patrimoniale ale producătorilor de înregistrări audiovizuale	165

SECȚIUNEA 3.5.

DREPTURILE CONEXE ALE ORGANISMELOR DE RADIO

<i>ȘI TELEVIZIUNE</i>	166
3.5.1. Apariția și evoluția drepturilor organismelor de radio și televiziune	166
3.5.2. Analiza drepturilor morale ale organismelor de radio și televiziune.....	167
3.5.3. Analiza drepturilor patrimoniale ale organismelor de radio și televiziune	168
3.5.3.1. Comunicarea publică prin satelit	175
3.5.3.2. Retransmiterea prin cablu	176
3.5.3.3. Durata drepturilor patrimoniale ale organismelor de radio și televiziune.....	177

SECȚIUNEA 3.6.

DREPTURILE CONEXE ALE EDITORILOR DE PRESĂ.....

3.6.1. Contextul apariției drepturilor conexe ale editorilor de presă	178
3.6.2. Analiza drepturilor patrimoniale ale editorilor de presă.....	179
3.6.2.1. Preliminarii	179
3.6.2.2. Dreptul de a autoriza reproducerea și stocarea publicațiilor de presă în mediul online.....	181
3.6.2.3. Dreptul de a autoriza punerea la dispoziția publicului a publicațiilor de presă în mediul online.....	182
3.6.3. Excepții și limitări privind aplicarea drepturilor conexe ale editorilor de presă	184
3.6.4. Durata drepturilor conexe ale editorilor de presă	187

CAPITOLUL IV.	
REGLEMENTĂRI COMUNE AUTORILOR, ARTIȘTILOR INTERPREȚI ȘI EXECUTANȚI ȘI PRODUCĂTORILOR DE ÎNREGISTRĂRI SONORE ȘI AUDIOVIZUALE	188
<i>SECȚIUNEA 4.1.</i>	
<i>PRECIZĂRI PREALABILE</i>	<i>188</i>
<i>SECȚIUNEA 4.2.</i>	
<i>LIMITELE EXERCITĂRII DREPTURILOR.....</i>	<i>189</i>
<i>SECȚIUNEA 4.3.</i>	
<i>REMUNERAȚIILE CUVENITE TITULARILOR DE DREPTURI.....</i>	<i>192</i>
4.3.1. Remunerația unică echitabilă	192
4.3.2. Remunerația datorată de distribuitorii prin cablu	195
4.3.3. Remunerația echitabilă pentru împrumutul sau închirierea dreptului	197
4.3.4. Remunerația compensatorie pentru copia privată	199
4.3.5. Remunerația adecvată și proporțională	206
4.3.6. Remunerația cuvenită din utilizarea reală a operei.....	209
<i>SECȚIUNEA 4.4.</i>	
<i>REGULILE APLICABILE FURNIZORILOR DE SERVICII ONLINE DE PARTAJARE DE CONȚINUT</i>	<i>210</i>
<i>SECȚIUNEA 4.5.</i>	
<i>INSTITUȚIILE DE CONSERVARE A PATRIMONIULUI CULTURAL</i>	<i>215</i>
CAPITOLUL V.	
ADMINISTRAREA ȘI VALORIFICAREA DREPTURILOR PATRIMONIALE CONEXE DREPTULUI DE AUTOR	220
<i>SECȚIUNEA 5.1.</i>	
<i>PRECIZĂRI PREALABILE</i>	<i>220</i>
<i>SECȚIUNEA 5.2.</i>	
<i>ADMINISTRAREA DREPTURILOR CONEXE</i>	<i>221</i>
5.2.1. Organizarea și funcționarea organismelor de gestiune colectivă	221
5.2.1.1. Statutul organismelor de gestiune colectivă	222
5.2.1.2. Atribuțiile organismelor de gestiune colectivă	225
5.2.1.3. Organismele de gestiune colectivă în domeniul drepturilor conexe.....	229
5.2.2. Organizarea și funcționarea entităților de gestiune independente	234
5.2.2.1. Natura juridică a entităților de gestiune independente.....	234
5.2.2.2. Atribuțiile entităților de gestiune independente.....	236
<i>SECȚIUNEA 5.3.</i>	
<i>VALORIFICAREA DREPTURILOR CONEXE</i>	<i>237</i>
5.3.1. Transmiterea contractuală	237

5.3.1.1. Mandatul acordat organismelor de gestiune colectivă sau entităților de gestiune independente	239
5.3.1.1.1. Mandatul direct	240
5.3.1.1.2. Mandatul indirect	240
5.3.1.1.3. Natura juridică a contractului de cesiune	241
5.3.2. Transmiterea succesorală sau ca urmare a reorganizării sau a încetării persoanei juridice	243

CAPITOLUL VI.

CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND RĂSPUNDEREA

JURIDICĂ PENTRU ÎNCĂLCAREA DREPTURILOR CONEXE

DREPTULUI DE AUTOR

SECȚIUNEA 6.1.

PRECIZĂRI PREALABILE

SECȚIUNEA 6.2.

RĂSPUNDEREA CIVILĂ

6.2.1. Angajarea răspunderii civile pentru încălcarea drepturilor prevăzute de Legea nr. 8/1996

6.2.2. Stabilirea despăgubirilor

6.2.3. Măsurile provizorii ce pot fi dispuse în baza art. 188 alin. (3) din Legea nr. 8/1996

SECȚIUNEA 6.3.

RĂSPUNDEREA CONTRAVENȚIONALĂ

6.3.1. Contravențiile prevăzute la art. 190 din Legea nr. 8/1996

6.3.2. Contravențiile prevăzute la art. 191 din Legea nr. 8/1996

SECȚIUNEA 6.4.

RĂSPUNDEREA PENALĂ

6.4.1. Despre protecția penală în domeniul proprietății intelectuale

6.4.2. Infrațiunile prevăzute la art. 193 din Legea nr. 8/1996

6.4.3. Infrațiunea prevăzută la art. 194 din Legea nr. 8/1996

6.4.4. Infrațiunile prevăzute la art. 196 și 197 din Legea nr. 8/1996

6.4.5. Infrațiunile prevăzute la art. 198 și 199 din Legea nr. 8/1996

CONCLUZII

BIBLIOGRAFIE

INTRODUCERE

Prezenta lucrare este rodul unui demers de cercetare științifică prin care ne-am propus să abordăm într-o manieră proprie regimul juridic al drepturilor conexe dreptului de autor ce rezultă din creația intelectuală. Am urmărit, în principal, să realizăm o analiză aprofundată a modului în care sunt interpretate și exercitate drepturile conexe drepturilor de autor, reglementate de Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe. De asemenea, prin teza de față propunem o serie de soluții normative la problemele teoretice și practice pe care le-am identificat, în încercarea de a ne aduce contribuția la dezvoltarea acestui domeniu de mare actualitate, deschizând totodată noi orizonturi de cercetare științifică.

Apreciem că noțiunea de „proprietate intelectuală” este mai cuprinzătoare decât cea de „proprietate” din dreptul comun, pentru că oferă titularului său prerogative mai numeroase și, totodată, diferite față de cele din dreptul comun. Conceptul de proprietate intelectuală subsumează drepturile morale, drepturi care privesc onoarea, reputația unui creator, aspecte a căror prezență nu este atât de puternic conturată în materia dreptului comun.

Creatio ex nihilo, proprietatea intelectuală se naște „din nimic”, prin simpla activitate a spiritului uman, a geniului, a talentului său creator. Această activitate pur spirituală devine însă sursă de profit material ca urmare a exploatării creației, după cum remarcă și profesorul Viorel Roș¹.

A asigura protecția proprietății intelectuale reprezintă un aspect esențial al statului de drept, o veritabilă condiție a progresului social. Putem observa un raport direct proporțional între gradul de protejare juridică a drepturilor recunoscute creatorilor și nivelul de dezvoltare economică și socială a țărilor: cu cât statul este mai evoluat, cu atât sunt mai bine protejați creatorii, ceea ce încurajează și susține actul de creație.

La momentul actual, ramura dreptului proprietății intelectuale este considerată drept una dintre cele mai dinamice, cunoscând poate cea mai spectaculoasă evoluție pe parcursul ultimului secol. Cu titlu exemplificativ, mijloacele tehnice prin care opere muzicale faimoase sunt aduse la cunoștința publicului se bucură de o dezvoltare fără precedent, ideea cu privire la *talentul* de a asculta muzica vie în sala de concert fiind aproape desuetă. În consecință, se acordă azi o mare importanță practică instrumentelor juridice care ne permit să ținem pasul cu încălcarea drepturilor celor care sunt *artiști interpreți și/sau executanți, producători de înregistrări sonore și audiovizuale sau organisme de televiziune și radiodifuziune*. Nu întâmplător, provocările doctrinare contemporane pe care le ridică acest domeniu sunt deosebite, stimulând și ele creativitatea cercetătorilor.

Pe de altă parte, în domeniul proprietății intelectuale au loc cele mai multe încălcări ale drepturilor (de exemplu site-urile care permit descărcarea gratuită a producțiilor audio și/sau video, *disc-jockeyi* care difuzează melodii în cadrul petrecerilor, fără a fi obținut în mod legal astfel de drepturi). Subiectul propus este de mare actualitate în contextul actual, în care pot fi identificate numeroase situații de încălcări ale drepturilor, în special

¹ V. Roș, *Dreptul proprietății intelectuale, Vol. I. Dreptul de autor, drepturile conexe și drepturile sui-generis*, Editura C.H. Beck, București, 2016, p. 4.

în lumea digitală. În acest mediu virtual, faptele ilicite se comit cu ușurință, iar cele mai multe rămân nesancționate sau sunt chiar încurajate.

Trăim în era jocurilor pe computer, a clipurilor publicitare, a aplicațiilor pentru telefonul mobil, a festivalurilor, care – în ansamblul lor – implică utilizarea unor opere de creație intelectuală în înțelesul Legii nr. 8/1996; mediul socio-economic actual, cu tot ceea ce înseamnă evoluția sa, impune acordarea unei atenții sporite exercitării, protecției și, implicit, cunoașterii amănunțite a acestor drepturi.

În România, din cauza costurilor relativ mari și a procedurilor destul de complicate, persoanele și instituțiile vizate nu fac întotdeauna demersurile necesare pentru protecția drepturilor de autor și a celor conexe.

Motivul care m-a determinat să mă îndrept spre această temă de cercetare s-au agregat în jurul specificului drepturilor conexe dreptului de autor, care, după cum am menționat mai sus, reprezintă o categorie aparte a dreptului de proprietate. Contextul progresului social actual, al evoluției economice, tehnologice și informaționale, impune necesitatea unei permanente adaptări. Nu în ultimul rând, nevoia de reformare, adaptare, actualizare a reglementărilor privind drepturile artiștilor interpreți și executanți, a producătorilor de înregistrări sonore și audiovizuale, a organismelor de radio și televiziune și, mai nou, a editorilor de presă, mi-au determinat opțiunea. Consider că prezentul demers științific poate contribui semnificativ la deschiderea unor noi orizonturi în analiza, protecția drepturilor conexe, atât pentru doctrină, cât și pentru legiuitor.

Principalul obiectiv pe care l-am avut în vedere în construcția tezei se referă la dezvoltarea doctrinei de specialitate, în contextul în care majoritatea autorilor s-au aplecat mai mult asupra dreptului de autor, lăsând de-o parte drepturile conexe. În prezent există prea puține studii care să trateze aprofundat și să facă o analiză a acestor drepturi, ele fiind prezentate, în cele mai multe cazuri, în mod succint și generalizat, doar enunțativ; credem că, în domeniul cercetării științifice, nu există loc pentru noțiunile de *prea mult* sau *suficient*.

Un al doilea obiectiv de cercetare pe care l-am avut în vedere a fost identificarea eventualelor inadvertențe sau aspecte lacunare din legislația națională, pe care am încercat să le clarificăm și să le completăm, venind în acest sens cu o serie de propuneri *de lege ferenda*.

Printre metodele de cercetare științifică utilizate în demersul nostru, am apelat la metoda analizei istorice, metoda logică de cercetare științifică și, nu în ultimul rând, metoda comparată.

Am folosit metoda analizei istorice în studiul unor anumiți termeni și expresii, al căror înțeles a suferit modificări de-a lungul timpului, iar – pentru a putea construi o analiză aprofundată și complexă a subiectului – a fost imperios necesar să oferim o imagine asupra contextului social în care anumite instituții au luat naștere, iar mai apoi s-au dezvoltat.

Am utilizat metoda logică de cercetare științifică în mod special în formularea propunerilor *de lege ferenda*, precum și în cazul construirii noilor teze doctrinare în domeniul drepturilor conexe dreptului de autor.

Am utilizat metoda comparată de cercetare științifică în momentul în care am analizat în paralel dispozițiile legale incidente în materie din diferite sisteme de drept, în principal fiind vorba despre sistemele de drept francez, anglo-saxon și american. De asemenea, am utilizat această metodă și în ceea ce privește abordările doctrinare din diverse state, pentru a putea înțelege modul și viziunea referitoare la acest subiect în alte culturi și tradiții.

SUMAR

Prezenta lucrare de doctorat este structurată pe șase capitole, care propun fiecare o abordare complexă a instituțiilor din domeniul drepturilor conexe dreptului de autor, soluții și perspective proprii, urmate de un capitol distinct dedicat concluziilor.

În cuprinsul primului capitol am prezentat o serie de aspecte generale despre creația intelectuală, operă, autor și dreptul de autor. Având în vedere faptul că drepturile conexe iau naștere și se dezvoltă, în general, din dreptul de autor, existând între cele două categorii o legătură foarte strânsă, am putea spune chiar indisolubilă, am apreciat că nu putem face o analiză aprofundată a acestor drepturi fără a ne forma o privire generală asupra *izvorului* lor. În cadrul acestui capitol, ne-am aplecat asupra reperelor evolutive, analizând contextul, conjunctura economico-socială în care ele au luat naștere. Acest demers prezintă o importanță deosebită, având în vedere influența incomensurabilă pe care o au aceste drepturi asupra progresului societății.

În cadrul celui de al doilea capitol, am făcut o analiză a creațiilor intelectuale generatoare de drepturi conexe. Este vorba despre interpretările și execuțiile artiștilor interpreți și executanți, înregistrările sonore și audiovizuale ale producătorilor unor asemenea înregistrări, programele de radiodifuziune și televiziune ale organismelor de radio și televiziune, și mai nou, publicațiile de presă ale editorilor de presă. Practic, este vorba de creațiile generatoare de frumos și plăcut în viețile noastre. În lipsa lor, în mod evident, nu am putea vorbi de existența vreunui drept. Ele sunt cele care dau naștere la tot ceea ce face obiectul muncii pentru legiuitor, doctrină, jurisprudență. Cu alte cuvinte, odată cu acest capitol, am intrat în tema care face obiectul prezentei teze de doctorat. Apreciem ca deosebit de importantă, reprezentând un aport semnificativ la cunoașterea și dezvoltarea doctrinară, analiza aspectelor ce țin de înțelesul acestor noțiuni, expresii și – în final – a instituțiilor juridice pe care le desemnează. În același sens, este esențială cunoașterea condițiilor în care aceste creații se pot bucura de protecție, precum și identificarea direcțiilor de dezvoltare a măsurilor de protecție. Ne-am permis să aducem o serie de critici aspectelor prea birocratice și greoaie ale procedurilor care asigură protecția acestora. Nu în ultimul rând, am subliniat o serie de aspecte importante referitoare la principalii actori de pe scena drepturilor conexe, cu sublinierea diferențelor între cei care dau naștere acestor creații și, bineînțeles, se bucură de protecție, și cei care au un rol mai puțin important, dar care le aduce totuși o serie de beneficii.

Cel de al treilea capitol l-am dedicat analizei regimului juridic al drepturilor conexe. Este cel mai complex capitol, contribuția noastră doctrinară de aici fiind substanțială. În primele secțiuni, am subliniat aspectele importante referitoare la relația dintre dreptul de autor și drepturile conexe. Ulterior, am realizat o analiză de detaliu, aducând lămuriri cu privire la fiecare prerogativă morală și patrimonială de care se bucură orice titular al drepturilor conexe. Analizele doctrinare sunt însoțite de o serie de propuneri *de lege ferenda*, acolo unde am considerat oportun.

Al patrulea capitol este dedicat reglementărilor comune în ceea ce îi privește pe autori, artiștii interpreți și executanți, producătorii de înregistrări sonore și

audiovizuale. În cuprinsul acestui capitol am tratat o serie de aspecte ce vizează limitele exercitării drepturilor conexe, analizând și aspecte ce țin de latura patrimonială a exercitării acestor drepturi, adică despre remunerațiile cuvenite titularilor de drepturi. În urma activității de cercetare efectuate, am enunțat teze noi, care pot contribui la dezvoltarea doctrinei de specialitate.

Al cincilea capitol este rezervat analizei aspectelor ce țin de administrarea și valorificarea drepturilor patrimoniale conexe. În contextul în care administrarea se realizează prin intermediul unor entități specifice de gestiune colectivă, am tratat detaliat modul de organizare și funcționare al acestora. Am ales să dedicăm un întreg capitol acestor probleme, tocmai datorită specificității acestor drepturi, a mandatului special, derogator de la dreptul comun, care este utilizat cu ocazia valorificării acestor drepturi prin intermediul organismelor de gestiune colectivă și, mai nou, a entităților de gestiune independente. Instituțiile analizate în cadrul acestui capitol sunt de o importanță majoră, deoarece se referă la reglementările legiuitorului în materia valorificării acestor drepturi și, în special, la elementele de noutate introduse o dată cu modificarea legii prin reglementarea entităților de gestiune independente.

Ultimul capitol este dedicat prezentării unor noțiuni generale privind răspunderea juridică pentru încălcarea drepturilor conexe. Am subliniat o serie de aspecte privind răspunderea civilă, contravențională și penală, având în vedere că încălcarea drepturilor se realizează cu o ușurință deosebită, cu precădere în contextul actual al dezvoltării tehnologice și al exploziei mediului digital. Am pus accentul pe studiul pirateriei, intervenind cu o serie de propuneri privind măsurile de combatere a acesteia. De asemenea, am făcut o serie de propuneri *de lege ferenda*, intervenind cu câteva clarificări și lămuriri în vederea aplicării eficiente și corecte a măsurilor de sancționare a încălcării drepturilor.

În fine, capitolul dedicat concluziilor cuprinde cele mai importante idei și consecințe care s-au născut din cercetarea pe care am realizat-o, reprezentând o sinteză a demersului nostru de studiu doctoral.

LISTA DE ABREVIERI

ADFP	– Asociația pentru Drepturile Producătorilor de Fonograme din România;
AIMR	– Asociația Industriei Muzicale din România;
alin.	– alineatul;
art.	– articolul;
C.A.	– Curte(a) de Apel;
C. civ.	– Codul civil (Legea nr. 287/2009);
C. pen.	– Codul penal;
C. proc. civ.	– Codul de procedură civilă (Legea nr. 134/2010);
C. proc. pen.	– Codul de procedură penală (Legea nr. 135/2010);
CD	– compact disc;
CEDO	– Curtea Europeană a Drepturilor Omului;
CNA	– Consiliul Național al Audiovizualului;
CNC	– Centrul Național al Cinematografiei;
CJUE	– Curtea de Justiție a Uniunii Europene;
CPI	– Codul Proprietății Intelectuale din Franța;
CREDIDAM.	– Centrul Român pentru Administrarea Drepturilor Artiștilor Interpreți;
Dalloz	– Recueil Dalloz de Doctrine et Jurisprudence;
dec.	– Decizia;
EGI	– Entitate de Gestiune Independentă;
etc.	– <i>et caetera</i> (și celelalte);
H.G.	– Hotărârea Guvernului;
<i>Idem</i>	– identic, la fel;
<i>Ibidem</i>	– același loc, pagină diferită;
INS	– Institutul Național de Statistică;
I.C.C.J.	– Înalta Curte de Casație și Justiție;
JOUE	– Jurnalul Oficial al Uniunii Europene;
lit.	– litera;
nr.	– numărul;
O.G.	– Ordonanța Guvernului;
OGC	– Organism de Gestiune Colectivă;
OMPI/WIPO	– Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale/World Intellectual Property Organisation;
O.N.R.C.	– Oficiul Național al Registrului Comerțului;
ONU	– Organizația Națiunilor Unite;
op. cit.	– opera citată;
O.R.D.A.	– Oficiul Român pentru Drepturile de Autor;
OSIM	– Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci;
OUEPI	– Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală;
O.U.G.	– Ordonanța de Urgență a Guvernului;